

Sygn. I C 395/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Beata Kopania
Protokolant:	sekretarz sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2018 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. U. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa – (...) w G., P. O. w S.i S. O. w S.

oraz M. P. (1) i S. P. (1)

o zadośćuczynienie

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda kosztami procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt IC 395/16

UZASADNIENIE

Powód, J. U. (2) wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa - (...) w G., P. O. w S.i S. O. w S., a także przeciwko pozwanym, M. P. (1) i S. P. (1) z żądaniem zapłaty solidarnie na rzecz powoda kwoty 120.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za poniesione straty moralne w związku z tym, że pozwani M. P. (1) i S. P. (1) rozpowszechniali w Z. K. w C. nieprawdziwe informacje, że powód wydał ich Policji do sprawy karnej, wykorzystując przy tym rażące uchybienia organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości.

Na uzasadnienie podał, że (...) w G. prowadziła śledztwo o sygn. (...) oraz o sygn. (...), zaś P. O. w S. prowadziła postępowanie przygotowawcze o sygn. (...), w których powód występował jako podejrzany, zaś S. O. w S. prowadził postępowanie karne, w którym oskarżonymi byli pozwani, M. P. (1) i S. P. (1) oraz powód. Zdaniem powoda powyższe organy państwowe dopuściły się rażących uchybień, w prowadzonych czynnościach śledczych, ukryli faktyczne zdarzenia, co wykorzystali pozwani P.. (...) w G. miała do swojej dyspozycji wszystkie akta spraw wcześniej umorzonych, w których mataczyła i ukrywała stan faktyczny, a P. O. w S. te ustalenia zaakceptowała i na tej podstawie pozwani rozpowszechniali informację o tym, że to powód wydał ich Policji. Tymczasem powód, na podstawie lektury

spraw karnych ustalił, że pozwani P. już w dniu 16 września 1989r. byli zatrzymani do tego przestępstwa, a tego faktu później nie ujawniono i nie podnoszono w sprawach prowadzonych w 2005r. Nadto powód ustalił, że pozwany M. P. (1) został rozpoznany przez świadka, który był przesłuchiwany w postępowaniu przygotowawczym, a tablice fotograficzne oraz portery pamięciowe braci P. były już w aktach kontrolnych w 1989r. w sprawie (...). Właśnie powyższe fakty nie zostały ujęte w akcie oskarżenia z dnia 21 grudnia 2005r., sporządzonego przez (...) w S.w sprawie (...), ani w uzasadnieniu wyroku S. O.w S.z dnia 5 grudnia 2006r. wydanego w sprawie (...). Dalej wskazał, że ten sam świadek rozpoznał braci P. na tablicach fotograficznych podczas czynności okazania przeprowadzonej w dniu 25 października 2005r, czyli po 17 latach od zdarzenia. Te fakty, zdaniem powoda, ukryto, by uczynić z powoda konfidenta i głównego sprawcę najścia na mieszkanie ofiar. Podał również, że okazano świadkowi tablicę fotograficzną z wizerunkiem powoda, lecz świadek zaprzeczyła, by widziała powoda w dniu zdarzenia przed budynkiem, w którym mieszkały ofiary. Tymczasem w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 grudnia 2006r. Sąd wskazał, że osoba ta zaobserwowała powoda z okna swego mieszkania. Na koniec podniósł, iż pozwani P. sporządzili pismo, które skierowali do S. A. w G.do sprawy (...), w którym wskazano, że to zeznania powoda doprowadziły do ujęcia sprawców mordu, tj. braci P.. Pod pismem tym pozwani złożyli sfałszowany podpis powoda i od tego czasu zaczęli rozpowszechniać nieprawdziwe informacje, jakoby to powód wydał ich organom ścigania i wymiarowi sprawiedliwości, przez co powód ma problemy w zakładzie karnym, w którym odbywa karę 25 lat pozbawienia wolności. Jest bowiem szykanowany i wyśmiewany przez innych osadzonych, poniżana jest jego męskość i godność. Powód był dręczony przez współwięźniów fizycznie, psychiczne i emocjonalnie, przez co konieczna była izolacja powoda, co oznaczało m.in. utratę przywilejów w zakładzie karnym. W tej sytuacji stało się zasadne, zdaniem powoda, żądanie zapłaty zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego powoda, jakim jest jego godność osobista.

Pozwany, Skarb Państwa - (...) w G., P. O. w S.i S. O. w S., wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – (...)

W pierwszej kolejności podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazał, że postępowanie karne przeciwko powodowi, z którego wywodzi on swoje roszczenia zakończyło się wydaniem przez Sąd Najwyższy postanowienia z dnia 17 czerwca 2009r. w sprawie o sygn. (...) uznającego wniesioną przez powoda kasację za oczywiście bezzasadną, zaś powód rozpoczął korespondencję z P. O. w S.dotyczącą kwestii poruszanych w pozwie już w 2010r. Zatem roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia na moment wniesienia pozwu w tej sprawie było przedawnione. Dalej podał, że roszczenie jest niezasadne, albowiem brak jakichkolwiek podstaw do uznania, iż K. P. w G., P. O. w S., czy S. O.w S.dopuszcili się nieprawidłowości w sprawie opisanej przez powoda. Prawidłowość przebiegu postępowania karnego było przedmiotem oceny w ramach kontroli instancyjnej, w wyniku której nie dopatrzone się uchybień w dokonywaniu ustaleń faktycznych, które były podstawą skazania powoda.

Pozwani, M. P. (1) i S. P. (1) wnieśli o oddalenie powództwa. Zaprzeczyli, by rozpowszechniali o powodzie informacje, jakoby powód wydał ich organom ścigania w sprawie dotyczącej zabójstwa i rozboju z 15 września 1989r.

Sąd ustalił:

W dniu 15 i w nocy z 15/16 września 1989r. w S. doszło do wtargnięcia do mieszkania położonego w S. przy ul. (...) i obezwładnienia, pozbawienia wolności ze szczególnym udręceniem M. P. oraz pozbawienia jej życia, a także do obezwładnienia, pozbawienia wolności ze szczególnym udręceniem J. G. oraz naruszenia jej czynności jej narządów na czas poniżej 7 dni, tj. rozboju (**bezsporne**).

Śledztwo dotyczące powyższego zdarzenia prowadzone pod sygn. (...) przez (...) w G. zostało umorzone (**bezsporne**).

W dniu 21 października 2005r. podczas czynności służbowych związanych z zabójstwem M. P. funkcjonariusz policji dokonał „symulacji” posiadanych portretów pamięciowych tamtego okresu sporządzonych przez świadków zdarzenia do zdjęć braci P.. Wykonane w ten sposób czynności pozwalały funkcjonariuszowi na wysunięcie wniosku o bardzo dużym podobieństwie zdjęć S. P. (1) i M. P. (1) do posiadanych portretów pamięciowych.

Dowód: notatka urzędowa policji z dnia 21.10.2005r., k. 15, notatka urzędowa z dnia 16.09.1989r., k. 14.

W dniu 19 października 2005r. policja podczas wykonywania „czynności wykrywczych” związanych z zabójstwem M. P. oraz rozboju na osobie J. G., które miało miejsca w dniu 15 września 1989r. stwierdził, że współsprawcami powyższych czynów są bracia P.. Na podstawie dotychczas zebranego materiału dowodowego ustalono, iż sprawców było trzech, przy czym jednemu z nich „udowodniono procesowo” uczestnictwo w zabójstwie M. P. oraz w rozboju J. G., tj. J. U. (1), który na dzień 19 października 2015r. przebywał w A. Ś. w S..

Dowód: notatka urzędowa policji z dnia 19.10.2005r., k. 19, portrety pamięciowe, k. 16, protokół okazania z dnia 25.10.2005r., k. 17 – 18.

W dniu 21 grudnia 2005r. w sprawie (...) (...) w S.sporządzono akt oskarżenia przeciwko powodowi i pozwanym P. o czyn z art. 148 § 1 d.k.k. i art. 210 § 2 d.k.k..

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2006r. wydanym przez S. O. w S.w sprawie o sygn. (...) uznał J. U. (1) za winnego popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 d.k.k. i art. 210 § 2 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k. oraz popełnienia przestępstwa z art. 210 § 2 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k. W opisie czynu sąd wskazał, że powód działał wspólnie i w porozumieniu z M. P. (1) i S. P. (1). Pozwani P. zostali powyższym wyrokiem również skazani za przestępstwa z art. 148 § 1 d.k.k. i art. 210 § 2 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k. oraz popełnienia przestępstwa z art. 210 § 2 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k. Sąd skazał powoda na karę 25 lat pozbawienia wolności, M. P. (1) – również na 25 lat pozbawienia wolności, zaś S. P. (1) na 15 lat pozbawienia wolności (sygn. (...)).

Sąd Apelacyjny w G.wyrokiem z dnia 9 maja 2007r. utrzymał w mocy powyższe orzeczenie (sygn. akt (...)).

Dowód: akt oskarżenia w sprawie o sygn. (...), k. 162 - 176, wyrok S. O. w S.z dnia 5 grudnia 2006r., sygn. (...), k. 119, wyrok Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 9 maja 2007r., sygn. (...), k. 140 – 141.

Wyrokiem z dnia 7 maja 2008r. postępowanie wobec powoda zostało wznowione, ale podstawą wznowienia była nienależyta obsada sądu odwoławczego (sygn. (...)).

Następnie wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2008r. zapadłym na skutek wznowienia postępowania, Sąd Apelacyjny w G.utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S.z dnia 5 grudnia 2006r. (sygn. akt (...)).

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 17 czerwca 2009r. uznał kasację powoda za oczywiście bezzasadną ((...)).

Dowód: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.05.2008r. wraz z uzasadnieniem (...), k. 142 - 145, wyrok Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 28.08.2008r., (...) wraz z uzasadnieniem, k. 146 - 161, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17.06.2009r. (...).

W dniu 28 sierpnia 2008r. do akt sprawy (...) wpłynęło pismo opatrzone datą 19 sierpnia 2008r. z podpisem (...) m.in. o treści: „(...) moje zeznania złożone ustnie na Komendzie Policji doprowadziły do ujęcia sprawców mordu, braci P., a ja byłem w mieszkaniu tylko na przeszukaniu i z morderstwem nie mam nic wspólnego”. W piśmie powyższym został złożony wniosek dowodowy o przesłuchanie policjantów, którzy proponowali J. U. (1) status świadka koronnego.

Dowód: pismo z dnia 19.08.2008r., k. 20.

W 2009r. powód rozpoczął korespondencję z Sądem Okręgowym w S.na temat okoliczności wysłania i złożenia do akt sprawy (...) pisma z dnia 19 sierpnia 2008r.

Dowód: pismo Sądu Okręgowego S.z dnia 08.12.2009r., k. 22, pismo Sądu Okręgowego S.z dnia 02.02.2011r., k. 23, pismo Sądu Okręgowego S.z dnia 13.11.2009r., k. 24.

Powód prowadził korespondencję z Prokuraturą Okręgową w S. na temat posądzania powoda o współpracę z policją. Prokuratura wskazała, że nie posiada żadnej wiedzy na temat proponowania powodowi statusu świadka koronnego oraz na temat rozpowszechniania przez nieustalone osoby jakichkolwiek pism, czy też pogłosek na temat roli powoda w sprawie (...).

Dowód: pismo P. O. w S. z dnia 13.12.2010r., k. 25, pismo P. O. w S. z dnia 02.05.2011r., k. 26.

Powód kierował do Prokuratury szereg pism, w których wskazywał m.in. na nieprawidłowe działania organów w sprawie zatrzymania braci P. w 1989r. i wyłączenia dokumentów ze sprawy (...).

Dowód: pismo powoda z dnia 29.04.2013r. kierowane do Prokuratury Generalnej, k. 177 - 183, pismo powoda z dnia 03.06.2013r. kierowane do P. O. w S., k. 184 - 188, pismo powoda z dnia 05.04.2011r. do P. O. w S., k. 189 - 190.

Powód domagał się od Prokuratury potwierdzenia, że to nie on, lecz świadkowie rozpoznali P..

Dowód: pismo powoda z dnia 29.04.2013r. skierowane do Prokuratury Generalnej, k. 177, pismo powoda z dnia 03.06.2013r. kierowane do P. O. w S., k. 184.

Powód prowadził korespondencję z Prokuraturą Okręgową w S. na temat wyjaśnienia okoliczności zatrzymania braci M. i S. P. (1) do sprawy (...). Wskazywał też, że został posądzony o współpracę z Policją i Prokuraturą oraz Sądem oraz, że wydał do sprawy zabójstwa braci P., a to narusza jego godność.

Dowód: pismo powoda z dnia 03.12.2010r. kierowane do P. O. w S., k. 95, pismo powoda z dnia 05.05.2011r. kierowane do P. O. w S., k. 96 - 100, pismo powoda z dnia 01.03.2011r. kierowane do P. O. w S., k. 102 - 103.

W piśmie z dnia 3 grudnia 2010r. kierowanym do Prezesa Sądu Okręgowego w S. powód wskazał, że ma zamiar złożyć „wniosek o zadośćuczynienie” w związku z okolicznościami związanymi z tym, iż jest posądzony o wydanie P..

Dowód: pismo powoda z dnia 03.12.2010r.

W 2011r. powód stawiał zarzuty, iż w sprawie (...) brakuje części dokumentów z 1989r. dotyczących zatrzymania braci P. oraz zeznań świadka, któremu okazano portrety pamięciowe.

Dowód: pismo powoda z dnia 13.07.2011r. kierowane od P. O. w S., k. 110, pismo powoda z dnia 29.08.2011r. kierowane do P. O. w S., k. 111 - 112, pismo powoda z dnia 12.09.2011r. kierowane do P. R. w S., k. 113-114, pismo powoda z dnia 17.10.2011r. kierowane do P. O. w S., k. 115 - 116.

Sąd zważył:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód oparł żądanie na instytucji ochrony dóbr osobistych.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Z powyższej regulacji wynika, że przesłankami ochrony dóbr osobistych jest zagrożenie lub naruszenie tego dobra oraz bezprawność zagrożenia lub naruszenia. Okoliczność zagrożenia lub naruszenia konkretnego dobra osobistego winna udowodnić strona powoda. Strona pozwana zaś, w ramach podjętej obrony, winna obalić domniemanie bezprawności zagrożenia lub naruszenia.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż powód nie udowodnił, by po stronie pozwanych nastąpiło zachowanie, które naruszałoby, bądź zagrażałoby dobrom osobistym powoda.

Powód zarzucił (...) w G., P. O. w S.i S. O. w Słupsku, że dopuścili się rażących uchybień w prowadzeniu spraw karnych dotyczących zabójstwa i rozboju z 1989r. Podał, że ukrywano w aktach z 2005r., iż P. w związku ze zdarzeniem zostali zatrzymani w 1989r., że wówczas M. P. (1) został rozpoznany przez świadka. Podał, że dokumenty potwierdzające powyższe zostały usunięte z akt z 2005r. po to, by powoda uczynić konfidentem. Dodatkowo podał, że Sąd Okręgowy w S.w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 grudnia 2005r. napisał, że powód został rozpoznany przez świadka, a to jest nieprawda.

Powyższe twierdzenia powoda nie mogą odnieść oczekiwanego przez niego skutku. Podkreślić należy, że brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, aby w sprawie (...), (...) doszło do uchybień procesowych. Wyrok z dnia 5 grudnia 2006r. poddany został kontroli instancyjnej i nie stwierdzono nieprawidłowości w sprawie. Zatem twierdzenia, jakoby w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 grudnia 2006r. była nieprawda są zupełnie nietrafione.

Twierdzenia powoda dotyczące ukrywania faktu zatrzymania P. w 1989r. oraz usuwania z akta sprawy z 2005r. informacji o powyższym, a także usuwania informacji o rozpoznaniu pozwanych przez świadka są zupełnie gołosłowne. A zarzucanie organom ścigania i sądowi motywu powyższego działania, tj. chęci uczynienia z powoda konfidenta jest absurdalne. Powyższe twierdzenia to jedynie hipotezy tworzone przez powoda.

W tym stanie rzeczy sąd uznał, że powód nie wykazał, by stronie pozwanego Skarbu Państwa doszło do zachowania, które naruszało dobra osobiste powoda.

W tej sytuacji podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia jest bezprzedmiotowy. Na marginesie dodać należy, że gdyby roszczenie powoda rzeczywiście istniało, to na moment wniesienia pozwu byłoby przedawnione. Zgodnie bowiem z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy stwierdzić należy, że z dokumentacji przedstawionej przez pozwanego - Skarb Państwa do odpowiedzi na pozew wynika jednoznacznie, że powód już w 2010r. podnosił w pismach kierowanych do Sądu i Prokuratury kwestie opisywane w pozwie. Zatem już od 2010r. „wiedział” o szkodzie i osobie uprawnionej do jej naprawienia, opisywanych w pozwie.

Odnosząc do pozwanych, S. P. (2) i M. P. (1) powód wskazał, że rozpowszechniają oni w Z. K.informacje o tym, że powód wydał ich do sprawy zabójstwa i rozboju z 1989r.

Powyższe twierdzenia są gołosłowne. Powód nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających powyższe tezy. Nadto z przesłuchania stron z dnia 21 maja 2018r. wynika, że pismo, na które powołuje się powód w tej sprawie na dowód tego, że P. oczerniają powoda, jakoby ich wydał, tj. pismo z dnia 19 sierpnia 2008r., złożone do sprawy (...), w dniu 28 sierpnia 2008r. (k. 20), zostało podpisane przez powoda, co stwierdził grafolog. Zatem twierdzenie powoda zawarte w pozwie, jakoby pismo to pochodziło od pozwanych jest nieuzasadnione. Z przesłuchania pozwanych, M. P. (1) i S. P. (1) wynika wprost, że nie rozpowszechniają o powodzie informacji jakoby on ich wydał do sprawy zabójstwa i rozboju.

W tym stanie rzeczy sąd uznał, że powód nie wykazał, by pozwani P. dopuścili się zachowania polegającego na naruszeniu dóbr osobistych powoda.

Na koniec wskazać należy, że sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o przesłuchanie w charakterze świadków, E. P., D. R., T. W. i J. Ż.. Przesłuchanie tych osób byłoby niecelowe, albowiem przebieg postępowania karnego wynika z dokumentów złożonych przez powoda do pozwu, a przez Skarb Państwa do odpowiedzi na pozew, którym do dokumentom sąd dał wiarę. Pozostałe dokumenty i pisma złożone przez powoda do akt sprawy wraz z pismem procesowym z dnia 17 sierpnia 2017r. oraz dnia z 5 lutego 2018r. pozostały bez wpływu na wynik niniejszego procesu.

W konsekwencji powyższych rozważań, wobec uznania, że powód nie wykazał (nie udowodnił), by po stronie pozwanych wystąpiło zachowanie, które naruszyło, bądź zagroziło dobrom osobistym powoda, sąd, na podstawie art. 24 k.c. stosowanego a contrario, powództwo oddalił.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze okoliczności, iż powód jest w trudnej sytuacji materialnej, a także, iż złożony pozew był ściśle związany z subiektywnymi przemyśleniami powoda na temat sprawy karnej, w której został on skazany.

Na oryginale właściwy podpis